Kapelletjespad Haaksbergen - Bentelo

Auteur: Marycke Naber

Mariakapellen, beekdal, Beckum, Bentelo
Na de NH kerk en de St. Pancratiuskerk met een Mariakapel loopt de route via de synagoge, de moskee, een grafmonument met piëta op de RK begraafplaats en de gereformeerde kerk het centrum van Haaksbergen uit. Daarna via het buitengebied naar de St. Bonifatiuskerk met Mariakapel en ernaast een Mariakapelletje. Vervolgens langs de Hagmolenbeek en via bos en hei naar Beckum met de H. Blasiuskerk. Tot slot via het Lonink voetpad en langs de Hagmolenbeek naar Bentelo met de O.L.V. van Altijddurende Bijstandkerk.
Dit is de 40e etappe van het Twentse Kapelletjespad (ruim 800 km!). Het begint in Borne en loopt via Noord-Twente naar Oldenzaal. Dan via Zuid-Twente terug naar Borne. Het pad kan als langeafstandswandeling worden gelopen, maar ook per etappe als dagwandeling. Van het Kapelletjespad is de wandelgids 'Twentse Kruistochten' afgeleid, met twaalf rondwandelingen, uitgekomen bij uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig.

Routebeschrijving

Busstation Haaksbergen - bushalte Bentelo (16 km, bushaltes na 3 en 11 km)

NB Raadpleeg de openingstijden van de horeca en de dienstregeling van de bussen.

- Ga aan de achterkant van het busstation de Schoolstraat in, aan het eind LA langs de protestantse kerk.

In 1626 veroverden de Staten van Overijssel de stad Oldenzaal en kwamen alle kerken van Twente in handen van de protestanten. De Pancratiuskerk werd in 1809 door koning Lodewijk Napoleon aan de katholieken teruggegeven. Daarna werd een koepelkerk gebouwd voor de protestanten. Deze is echter afgebrand tijdens de grote dorpsbrand op 16 augustus 1851. De huidige kerk is in 1854 gebouwd naar een ontwerp van de stadsarchitect van Enschede, G.D. Niermans. Openstelling: zie bij Kijken.

- Loop langs de linkerkant van de katholieke kerk. Voor u ziet u een Mariabeeld dat in een nis van de voormalige pastorie is aangebracht.

- Loop voor de St. Pancratiuskerk langs en ga RA. Aan de linkerkant staat een oorlogsmonument.

Aan de zijkant van de kerk bevindt zich de ingang naar de Mariakapel. Deze is dagelijks open van 9.00 tot 17.00. Van daaruit hebt u zicht op de kerk.

De Romeinse jongeling Pancratius werd in 304 op 14-jarige leeftijd vanwege zijn geloof ter dood gebracht. Het oudste gedeelte van de huidige kerk dateert uit 1520, de toren is

versiedatum: 20-10-2021

in 1565 aangebouwd. Nadat de katholieken hun kerk in 1809 hadden teruggekregen, werd de toren eigendom van de gemeente. In 1887 werd de kerk uitgebreid tot een driebeukige hallenkerk, naar een ontwerp van Alfred Tepe. Bij de algehele restauratie van 1974-1976 is de structuur van de muren blootgelegd, waardoor vroegere verbouwingen en uitbreidingen zichtbaar werden. Openstelling: zie bij Kijken.

- Ga bij de achterkant van de kerk LA, Ruisschenborgh. Het witte gebouwtje aan de linkerkant is de synagoge uit 1827.

Het is de oudste nog bestaande synagoge van Twente. Na de Tweede Wereldoorlog werd de synagoge weer in gebruik genomen door de orthodoxe Nederlands Israëlitische Gemeente. Aangezien tijdens de oorlog 1/3 deel van de Haaksbergse joden was vermoord en het ledental nadien nog terugliep, werd de NIG Haaksbergen in 1972 samengevoegd met die van Hengelo. De gebouwen kwamen leeg te staan en raakten in verval. Sinds de restauratie van 1982, waarbij het badhuis is afgebroken, is de synagoge in gebruik van de Liberaal Joodse Gemeente Twente.

- Loop over het trottoir aan de rechterkant van de straat. Steek na de bocht over via het zebrapad en ga RA. U passeert de Ertugrul Gazi Camii-moskee uit 1999.

Deze is voor de Turkse Islamitische gemeenschap ontworpen door S. Yavuz en M. Kilic van het architectenbureau Lema-5 te Rotterdam. Boven de ontmoetingsruimte is de gebedsruimte. De gebedsnis (mihrab), buitenwerks geaccentueerd door de driehoekige uitstulping, geeft de richting naar Mekka aan.

- Ga na de moskee LA langs het Christusbeeld de begraafplaats op. Na ca. 100 m staat aan de rechterkant het grafmonument van de familie Bouhuis met een sculptuur van de Moeder van Smarten (Piëta). Loop terug en ga LA.

Aan de overkant van de Enschedesestraat staat de Gereformeerde Maranathakerk uit 1954. Deze is ontworpen door architect J. Schuitemaker ter vervanging van een kerkje uit 1899 aan de Zeedijk, dat bouwvallig en te klein was geworden.

1. Steek via het zebrapad de Enschedesestraat over, loop daarna RD, Sterrebosstraat.

- Ga in de bocht naar rechts schuin LA over het tegelpad voor het flatgebouw langs, aan het eind LA (Julianastraat). Loop bij het kruispunt RD, Veldkampstraat.

- Steek na de bocht naar links RA de voorrangsweg over (kijk uit!) en loop RD over de halfverharde weg, Smitterijweg. Volg deze met een bocht naar links.

- Ga aan het eind RA, Leemdijk, en meteen LA, Smitterijweg. De asfaltweg gaat over in een karrenspoor met fietspad.

2. Ga aan het eind van het karrenspoor LA, Zoomweg, aan het eind daarvan RA, Oude Enschedeseweg.

- Ga bij de 1e kruising LA, Morgensterweg. Steek de voorrangsweg over (kijk uit!) (rechts de bushalte richting Hengelo, links richting Haaksbergen).

- Loop RD, Veldmaterstraat. Ga voorbij het 1e kruispunt RA naar de ingang van de HH. Bonifatius en Gezellenkerk.

De Mariakapel rechts van de ingang is dagelijks geopend van 9.00 tot 18.00. De lichtschakelaar bevindt zich rechts naast de deur.

Dat de kerk is gewijd aan Bonifatius met zijn gezellen, is waarschijnlijk op verzoek van de uit Friesland afkomstige bouwpastoor Jetze Brandsma gebeurd. De Engelse geloofsverkondiger Bonifatius is immers in 754 te Dokkum vermoord.

- Loop langs de rechterkant van de kerk en ga LA naar het kerkhof. Aan de rechterkant staat een Mariakapelletje.

Het beeld is afkomstig uit een kapelletje uit de jaren vijftig, door verkenners gebouwd bij een zandafgraving op grond van de familie Witbreuk. Na het sluiten van de zandafgraving in de jaren zeventig brak boer Witbreuk de kapel af en bewaarde het Mariabeeld op zolder. Na zijn overlijden in de jaren negentig vond zijn vrouw het terug en schonk het aan de parochie.

- Loop naar de weg en ga LA, iets verderop over het voetpad aan de rechterkant, langs het Glintenbos. Loop bij het kruispunt RD, Geukerdijk.

3. Blijf bij de rotonde RD lopen. Ga ca. 100 m na nr. 133 LA langs de afsluitboom (Opengesteld).

- Volg de brede bosweg met een haakse bocht naar rechts, zijpaden negeren. Loop bij de kruising met de grindweg RD over het karrenspoor.

- Waar dit een bocht naar links maakt loopt u RD over het graspad, ga bij de halfverharde oprit RA, bij de asfaltweg LA.

- Ga aan het eind LA en na de onbewaakte (!) overgang van de toeristische spoorlijn Haaksbergen- Boekelo RA, Geukerdijk, over de A18.

4. Ga na de bocht naar rechts meteen na de brug (over de Hagmolenbeek) LA en blijf het pad volgen door het bos en langs de beek.

- Steek de zandweg over en loop RD over het graspad langs de beek. Bij de volgende zandweg gaat u LA en meteen RA over het bospad.

5. Ga aan het eind RA over de zandweg met fietspad (Grevenpaalweg), bij de viersprong bij de beek schuin RD, Hulstweg.

- Ga de 1e zandweg RA. Deze maakt een bocht naar links, naar rechts en naar links door het bos. Weg naar rechts negeren, loop RD door de voetgangerssluis.

Het bos behoort tot landgoed Twickel. Behalve de 4000 ha rond het kasteel in Delden heeft Twickel nog ettelijke bezittingen in de wijde omgeving. De luiken van boerderijen in bezit van landgoed Twickel hebben een donkergroen omrand wit middenvlak.

6. Aan het eind van het bouwland aan de linkerkant pad naar rechts negeren, ga daarna schuin RA over het smalle pad.

- Houd rechts aan, ga na de afsluitboom aan het eind RA, een halfverharde weg. Ga het 1e karrenspoor schuin LA.

- Loop RD over de brede zandweg. Ga na de hei de 1e zandweg RA, bij de schuine kruising RD over het karrenspoor, langs een boerderij.

7. Houd bij de Y-splitsing links aan het bos in, daar een zandweg, daarna een karrenspoor.

- Ga aan het eind RA over de asfaltweg. Ga bij de Haaksbergerstraat RA over het fietspad naar de RK kerk in Beckum.

Tot het ontstaan van de gemeente Hengelo in 1811 hoorde Beckum onder het richterambt Delden. In 1919 werd er een eerste collecte voor de bouw van de huidige kerk gehouden. Tussen 1936 en 1938 is de H. Blasiuskerk gerealiseerd, naar ontwerp van Johannes Sluymer sr. uit Enschede. De Mariakapel bevindt zich rechts van de hoofdingang. Zie bij 'Kijken'.

Blasius (vermoedelijk overleden omstreeks 316) wordt zowel in de Rooms-katholieke Kerk als in de Oosters-orthodoxe Kerk vereerd. Er is niet veel over hem bekend. Hij zou bisschop geweest zijn van de Armeense stad Sebaste en de marteldood gestorven zijn. Blasius is vooral bekend als de beschermheilige van lijders aan keelaandoeningen en van de Blasiuszegen op 3 februari.

- Loop RD de trap af en ga LA door de fietstunnel. (Als u naar Het Wapen van Beckum wilt, ga dan na de kerk RA.)

- Ga aan het eind van de tunnel RA, Beckumerschoolweg. (Als u naar café Halfweg wilt, ga dan onderaan de tunnel LA de trap op).

- Ga de 1e weg LA, Rotersweg. Ga na de boerderij aan het eind van de haakse bocht naar links RA, een halfverharde weg, Loninkvoetpad.

8. Even later karrenspoor naar rechts negeren. Ga na ca. 1 km LA over de brug (over de Hagmolenbeek). Ga het 1e pad RA naar de beek, daar LA.
9. Loop na de voetgangerssluis bij de brug RD langs de linkerkant van de beek. Bij stuw pad naar links negeren. U loopt langs een wijngaard.
10. Ga in de bocht naar rechts, ca. 100 m na een bos aan de rechterkant van de beek, LA het trapje op langs de metalen afrastering.

- Houd rechts aan (Boekweitstraat), ga aan het eind RA, in de bocht naar rechts scherp LA over het tegelpad. Houd aan het eind daarvan rechts aan.

- Ga aan het eind LA (Kastanjestraat), aan het eind daarvan RA (O.L. Vrouwestraat). Ga ca. 50 m voor het eind RA over het tegelpad naar de kerk.

De Mariakapel rechts van de ingang is dagelijks geopend van 9.00 tot 19.00. Bij de deur ziet u een foto van de oude kerk uit 1945 en informatie.

Het ontwerp van de Onze Lieve Vrouwe van Altijddurende Bijstandkerk uit 1954 is van Jan van Dongen. Hij heeft zich hierbij laten beïnvloeden door de romaanse en vroegchristelijke bouwkunst. De terzijde staande toren is voltooid in 1964. De 26 ramen en de kruisweg zijn gerealiseerd door Jan Schoenaker uit Oldenzaal.

- Ga ter hoogte van de toren LA, een tegelpaadje naar het fietspad. Pas op het afstapje! Tegenover u ziet u de oude kerk achter op het bedrijventerrein. Ga RA naar de bushalte.

Praktische informatie

Eten en drinken
Multivlaai Haaksbergen, Dr. Prinsstraat 8, Haaksbergen, 053-5740145
HEMA café-terras, Markt 23, Haaksbergen
Grand Café Centraal, Markt 21, Haaksbergen, 053-5729786, grandcafecentraal.nl
Cafetaria Damen, Veldmaterstraat 65, Haaksbergen, 053-5721547, cafetariadamen.nl
Het Wapen van Beckum, Beckumerkerkweg 20, Beckum, 074-3676565, wapenvanbeckum.nl
Café Halfweg, Pastoor Ossestraat 40, Beckum, 074-3676615
Café-restaurant en ijssalon Spoolder, O.L. Vrouwestraat 2, Bentelo, %u200E0547-292200, spoolder.nl

Overnachten
Diverse B&Bs bij het centrum van Haaksbergen, zie haaksbergennatuurlijk.nl

Openbaar vervoer
Busstation Haaksbergen, lijn 62 Enschede-Borculo, lijn 53 Hengelo-Haaksbergen, lijn 59 Hengelo-Haaksbergen (niet op zondag en tijdens schoolvakanties), lijn 97 Goor-Haaksbergen
Bushalte Weg naar Veldmaat Haaksbergen, lijn 62 Enschede-Borculo
Bushalte R.K. Kerk Beckum, lijn 53 Hengelo-Haaksbergen, lijn 59 Hengelo-Haaksbergen (niet op zondag en tijdens schoolvakanties)
Bushalte R.K. Kerk Bentelo, lijn 66 Almelo-Eibergen (niet in het weekend)
Regiotaxi Twente: 0900-1814, www.regiotaxitwente.nl (minstens 1 uur van tevoren reserveren!)

Routebeschrijving, topografische kaart en GPS-track van deze wandeling vind je op Wandelzoekpagina: www.wandelzoekpagina.nl/wandeling/kapelletjespad-haaksbergen---bentelo/15672/. Reactie, opmerkingen en aanvullingen zijn welkom op Wandelzoekpagina.

In de wandelgids 'Twentse kruistochten' beschrijft Marycke Naber 12 rondwandelingen langs in totaal 112 kapellen en kruisbeelden. De wandelingen zijn min of meer afgeleid van het Twentse Kapelletjespad van ca. 800 km (in etappes van gemiddeld 15 km, die eveneens op de Wandelzoekpagina (www.naberpaden.nl) zijn gepubliceerd). De wandelgids bevat mooie foto's en interviews met vrijwilligers die de kapelletjes en wegkruisen onderhouden. De gids is in te zien en te bestellen op www.gegarandeerdonregelmatig.nl.

